

Advokat Hans Hoffmann
Postboks 71
9600 HAMMERFEST

Trondheim, 16.09.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/12674

Saksbehandler:
Marianne Solheim Salvesen

Avgjørelse i klagesak – avvisning av klage

Miljødirektoratet avviser klagen. Klagen er fremmet for sent og vilkårene for å gi oppreisning for oversittet klagefrist er ikke oppfylt.

Du representerer Arnt Ragnvald Johannessen (tiltakshaver). Vi viser til klagen din datert 19.03.2020 på Seiland nasjonalparkstyres vedtak om fjerning av ulovlig oppført bygning på Straumsnes i Jøfjord. Vedtak ble sendt til tiltakshaver 24.10.2019. Klagesaken ble oversendt til oss 15.05.2020.

Sakens bakgrunn

Nasjonalparkforvalter og SNO oppdaget på befaring i Jøfjorden 13.-14. august 2019 at den gamle sjåen på Straumnes i Jøfjorden var revet, og at det var ført opp en ny bygning på samme sted. Straumnes er en del av eiendom 9/2 i Hammerfest kommune og har 10 registrerte grunneiere med varierende eierandel. Det er Arnt Ragnvald Johannessen (etterkommer til en av grunneierne) som har oppført den nye bygningen. Bygningen står på samme sted som sjåen sto, men alle materialene er nye. Bortsett fra noe graving i sørvestre hjørne av bygningen er det ikke foretatt noen terrenginngrep. Den nye bygningen er 16,3 m² (5,0 x 3,26 m, måling foretatt før kledningen er på), noe som gir en betydelig økning i grunnflate.

Den nye bygningen er satt opp uten dispensasjon fra verneforskriften for Seiland nasjonalpark. Seiland nasjonalparkstyre ble orientert om saken på styremøte 26. september 2019 og vedtok å sende forhåndsvarsel om retting og tvangsmulkt. Forhåndsvarsel ble sendt til Arnt Ragnvald Johannessen 30.09.2019, med frist til å uttale seg innen 15.10.2019 og frist for å fjerne nybygget til 31.12.2019. Du sendte inn kommentarer til forhåndsvarselet på vegne av tiltakshaver.

Seiland nasjonalparkstyre påla tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen å fjerne den nye bygningen på Straumnes innen 1. juni 2020 i brev datert 24.10.2019.

Begrunnelse for klagen

Du skriver at grunnen til at klagen ble fremmet for sent er at du har vært syk og har hatt problemer med internett i ditt feriehus i Spania. Du har de siste 20 årene tilbrakt halve året i Spania på grunn av kronisk sykdom. Du reiste til Spania i midten av oktober 2019 og var der frem til slutten av mars 2020. Du skriver at du var syk hele desember 2019 og frem til du kom tilbake til Norge 22.03.2020 og du hadde betydelige internettproblemer. Koronasituasjonen gjorde det ikke lettere. Du mener derfor at du ikke kan lastes for å ha oversittet klagefristen, jf. forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav a.

Du mener uansett det er riktig at klagen skal tas til behandling fordi vilkårene i forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav b er oppfylt. Du mener denne saken er prinsipiell fordi den handler om et viktig samisk kulturminne, og ikke kun en vanlig byggesak i et verneområde.

Du har skrevet en meget grundig og lang klage til saken. Hovedbudskapet synes å være at du mener forvaltningsmyndigheten har lagt til grunn et feil og unyansert faktum i saken, som får betydning for rettsanvendelsen. Du mener behandlingen av saken synes overfladisk og at det ikke kommer godt nok frem at denne bygningen opprinnelig var et viktig sjøsamisk kulturminne. Nasjonalparkstyret har ikke tatt tilstrekkelig hensyn til at bygningen før krigen var en ostebu, som gjennom 40 år var svært viktig for lokal sjøsamisk matproduksjon. Dette mener du også gjør denne bygningen unik og at den ikke kan sammenliknes med andre liknede byggesaker i området.

Du mener samiske interesser er vektlagt i for liten grad. Du viser til ILO-konvensjonen og grunnlovens bestemmelser.

Du skriver at bakgrunnen for at de ble satt opp et nytt bygg var at det gamle liknet for lite på den opprinnelige ostebua og fordi den gamle bygningen hadde omfattende råteskader. Målene for ostebua ble først kjent for tiltakshaver i slutten av desember 2019. Ut fra de målene som ble funnet da, er den nye bygningen litt for kort, men ellers passer målene.

Du mener videre det er tvil om styreleder i Seiland nasjonalparkstyre er habil, fordi hun er styreleder både i Seiland nasjonalparkstyre og i Fefo. Du viser til en mulig grensetvist.

Seiland nasjonalparkstyres vurderinger av klagen

Nasjonalparkstyret mener at det ikke foreligger rimelige grunner til at klagen ble sendt inn først 21 uker etter at vedtaksbrev ble sendt ut. De mener derfor at forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav a ikke kommer til anvendelse. De mener imidlertid at det er av offentlig interesse å få en avklaring i saken av hensyn til framtidige saker og tar klagen til behandling i henhold til forvaltningsloven § 31 første ledd bokstav b.

Etter en ny gjennomgang av saken kommer de til at det ikke er grunnlag for å omgjøre vedtaket om retting og tvangsmulkt. De viser til vurderingene som ble gjort i forbindelse med selve vedtaket.

Tiltakshaver fikk utsatt frist for retting og start på tvangsmulkt til klagen er avgjort her, jfr forvaltningsloven § 42.

Lovgrunnlaget

De relevante bestemmelsene her er forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jfr § 2 tredje ledd og § 29 og §§ 31 og 34.

Loven finnes i sin helhet på lovdata.no.

Miljødirektoratets vurdering

Det fremgår av forvaltningslovens § 34 første ledd at klageinstansen skal avvise saken, dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

Det er enighet om at klagen er fremmet for sent. Vedtaket er sendt til tiltakshaver 24.10.2019 og klagen er fremmet først 19.03.2020, det vil si mer enn fire måneder for sent. Av forvaltningsloven § 31 fremgår at en klage likevel kan tas til behandling dersom:

- a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversett fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller
- b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd

Du har fremhevet at spaniaopphold, feil i internettforbindelse og sykdom gjorde det vanskelig å klage på vedtaket. Du ankom Spania i oktober og hadde betydelige internettproblemer og var plaget med sykdom helt frem til du kom tilbake til Norge i slutten av mars 2020.

Det gikk fem måneder fra vedtak er fattet og sendt til styret mottok e-post med klage. Det er svært enkelt å klage eller be om utsatt klagefrist og det finnes også andre kanaler enn e-post. Når saken også fremstilles som svært viktig for tiltakshaver, mener vi tiltakshaver eller du burde klaget eller bedt om utsatt klagefrist innenfor klagefristen. Vi mener derfor at du og tiltakshaver kan lastes for å ha oversett fristen og ha drøyd med å klage etterpå.

Spørsmålet blir videre om det foreligger særlige grunner som gjør at det er rimelig at klagen likevel bør behandles. Ordlyden "særlige grunner" tilsier at det skal noe til å ta klagen til behandling. Utgangspunktet for denne bestemmelsen er også at klager kan lastes for å ha oversett fristen, i motsetning til § 31 første ledd bokstav a. Det skal derfor normalt ikke være kurant å få oppreisning. Det fremgår av forarbeidene til loven at en særlig grunn kan være at det klages over rettsanvendelsen ved vedtaket og at det vil kunne være rimelig å behandle klagen dersom rettsspørsmålet ikke bringes ut av verden. Av bestemmelsens annet ledd fremgår det at det ved vurderingen av om en klage skal tas under behandling, skal legges vekt på "om endringen av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre". Det må derfor gjøres en konkret vurdering av omstendighetene i den enkelte saken.

Du mener saken bør behandles fordi den har prinsipiell betydning fordi den dreier seg om et samisk kulturminne. Du mener at dette er for lite vektlagt og at feil vurdering av faktum har hatt betydning for rettsanvendelsen.

Seiland nasjonalparkstyre har vurdert at det er av offentlig interesse å få en avklaring i saken av hensyn til framtidige liknende saker, og mener derfor at det er særlig grunn til å behandle saken.

Vi mener det ikke er noe spesielt eller prinsipielt som gjør at det foreligger særlige grunner til å prøve denne klagen. Kulturminnet det vises til eksisterer ikke, da dette brant ned under krigen. Det er heller ikke lagt frem dokumentasjon som viser at det har vært et mål med byggingen å rekonstruere et gammelt bygg fra før 1944.

Det at det finnes flere gamle bygninger fra før krigen i Seiland nasjonalpark tilsier ikke at klagen i denne saken skal tas til behandling. Vi mener det ikke er noe tvil om at oppføring av nye bygg eller rekonstruksjon av et tidligere bygg er et søknadspliktig tiltak, jfr forskrift om vern av Seiland nasjonalpark. Å sette opp et nytt bygg i verneområdet uten å ha søkt om tillatelse innebærer et brudd på verneforskriften. Vi mener derfor at rettsspørsmålet i saken er avklart.

Vi avviser derfor klagen fordi den er fremmet for sent og vilkårene for å gi oppreisning for oversett klagefrist ikke er oppfylt. Siden Seiland nasjonalparkstyre har prøvd avvisningsspørsmålet, kan ikke vårt vedtak påklages.

Vedtak

Miljødirektoratet avviser klagen, jfr. forvaltningsloven § 34 første ledd.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jfr. forvaltningsloven § 28 tredje ledd bokstav b.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Knut Fossum
seksjonsleder

Marianne Solheim Salvesen
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre